

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA BUDAPEȘTA, VII, ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47-82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Italienii vor apăra cu orice preț Albania

Lugano, 27 Ianuarie. — Din isvor demn de încredere se anunță că trupele italiene din Albania stau sub comanda generalului Bestozzi.

Rotterdam, 28 Ianuarie. — Se telegrafiază din Roma: Guvernul italian a luat azi o deciziune, conform căreia Italia va apăra Valona până la cea din urmă picătură de sânge. Au și fost luate dispoziții în consecință.

Lugano, 27 Ianuarie. — Consiliul de miniștri de ieri după amiază s'a ocupat în primul rând de situația internațională, precum și de situația din Albania. Înainte de a începe acest consiliu, ministrul de externe, Sonnino a avut o lungă consfătuire cu ambasadorul rus, Giers. Deciziunile consiliului de miniștri vor fi comunicate și aliaților, deoarece Italia nu vrea să ia singură răspunderea pentru evenimentele care se așteaptă în Albania. După un comunicat al ziarului »Corriere d'Italia« operațiile Italiei în

Albania vor fi sprijinite și de flota Ententei.

Lugano, 27 Ianuarie. — Oficiul italian »Gazetta Ufficiale« publică un decret, care îl investeste pe comandantul corpului expediționar din Albania și cu prerogativele corespunzătoare politice pentru teritoriul, pe care se desfășură acum operațiunile militare.

Comandantul armatei expediționare dispune de toate forțele de pe uscat, precum și de cele maritime, întru cât aceste stau în vreo legătură oarecare cu mișcările de pe uscat; deasemenea a fost investit comandantul corpului expediționar și cu puterea supremă fără considerare la prerogativele statului pe teritoriul cărui se desfășură operațiunile.

Comandamentul acesta stă direct sub controlul ministerului de război, iar comandamentul maritim stă direct sub supravegherea ministerului de marină.

DIN ROMÂNIA

Un consiliu de miniștri român,

s'a ținut la începutul săptămânii acesteia la București. După ziarul »Adevărul« acest consiliu a ratificat toate măsurile luate pentru executarea contractului definitiv încheiat cu englezii pentru cumpărarea celor 80 mii vagoane cereale.

Consiliul a aprobat apoi măsura luată de d. Al. Constantinescu, ministrul domeniilor, de a împiedica vânzările clandestine de cereale cari se fac, declarându-se ca rechiziționale acele stocuri de cereale disponibile și cari n'au fost vindute prin Comisiunea centrală.

S'a discutat chestiunea exportului de vite și consiliul a autorizat, pe baza raportului ministrului domeniilor, să permită exportul carnei de vite mari, oi, capre și porci, numai 20 la sută din cantitățile disponibile și în schimbul compensației materialelor de cari are nevoie România. — Se va permite dar, tăierea și exportarea carnei din România pentru puterile centrale a 6000 vite mari, a 20.000 oi și capre și a 14.000 porci.

Consiliul a luat în urmă ultimele dispozițiuni pentru constituirea și funcționarea comisiunii de import.

S'a aprobat apoi comandarea în străinătate pentru 5 milioane suflat de cupru, sfoară de Manila, etc.

Pentru acei cari întrețin neîncrederea în spiritul public românesc

Ziarul oficial al guvernului român »L'Indépendance Roumaine« scrie despre acțiunea federaliștilor de sub șefia d-lor Filipescu și T. Ionescu: Contrazicerea ce se manifestă zilnic între țelul ce și-l propune Federația și faptele ei, e flagrantă și nu poate decât să-i vatame.

Sau șefii federaliști cred într'adevăr că politica externă a României e un dezastru și, atunci apatia lor e nelămurită, sau articolele din ziare și discursurile dela întrunirile publice nu oglindesc adevăratele lor simțiri, și atunci orice campanie defăimătoare e pătată de ipocrizie și falșitate. Nu-i îngăduit Federației să creadă că țara și norodul s'au îndrănat spre mormânt, mulțumită atitudinii — pe care ea o socotește de criminală — a guvernului și să nu facă nimic alta, pentru a-i scăpa, decât să adauge insulta la calomnie și intriga minciunii.

Nu-i îngăduit Federației să ridice țara în treagă în privirea celor ce pun la cale pierderea ei, să nu cheme toate inimile patriotice, pe toți bunii cugetători, pe toți inflăcărații, în jurul flămurei în preajma căreia se grupează a ceea ce luptă pentru mântuirea patriei.

Și nu-i este îngăduit nu numai să întrețină — din curat spirit de partid — neîncrederea și îndoiala în spiritele acelor ce trebuie să se unească mai strâns ca nică când, tocmai prevăzând zilele de încercare și jertfă ce pot să vină,

Ce-a declarat România Greciei

»Adevărul« anunță: La Sofia se știe că România e în contact cu Grecia.

România a declarat Greciei că, în urma ne-succesului ultimei ofensive rusești, România va continua să observe neutralitatea.

Mare catastrofă de tren la Üllő (Ungaria)

— 2 morți, 42 răniți —

Budapeșta, 28 Ianuarie. — În stația Üllő s'a produs azi o groaznică nenorocire de tren.

Trenul de persoane nr. 723 care pornește din stația Üllő la 4.55 minute și trebuie să sosească la 7 și 15 m. la Budapeșta, a plecat azi de acolo cu 10 vagoane. Din cauza unei greșite aranjări a macazului, trenul a pornit pe o linie moartă și s'a lovit cu atâta putere de digul de închidere, încât l'a surpat, locomotiva a deraiat, iar vagoanele s'au urcat una peste alta. Locomotiva și vagoanele de bagaje au fost cuprinse de flă-

cări. Trenul era lăsat de muncitori, cari au fost cuprinși de o mare spaimă. Strigăte disperate răsunau din tren. A durat o jumătate de oră până ce au putut începe lucrările de salvare. Membrii societății de salvare au sosit din Budapeșta la locul catastrofei. Prin ciocnire, au fost răniți 42 persoane, dintre care 9 în stare foarte gravă. Îndepărtându-se dărâmurile vagoanelor s'a găsit moartă femeia lucrătorului Carol Burian, iar un lucrător grav rănit, Stefan Fülöp adus în spitalul Rochus a murit.

Uriasele pregătiri de război ale Angliei

— Declarațiile lui Lloyd George —

Londra, 28 Ianuarie. — D. Lloyd George a declarat într'un interviu că Anglia se pregătește să apese cu toată greutatea ei în război, Germania o va simți în curând. Anglia are acum una dintre cele mai mari armate din lume, care în curând va fi una dintre cele mai bine echipate, dar aceasta nu este totul: O nouă Anglie industrială se pregătește.

Din cauza războiului am cumpărat pentru sume de milioane mașini și unelte cari vor avea o enormă influență asupra industriilor noastre la sfârșitul războiului și noi creștem deja o enormă armată de muncitori industriali cari vor fi cu toții de trebuință mai târziu spre a repara zăstrăurile războiului. De aceea țara departe de

a fi sărăcită va fi mai bogată în tot ce alcătuiește bogățiile reale.

D. Lloyd George a adăugat că s'a împotrivit întotdeauna de a se regula certurile internaționale prin forța armelor, dar intrarea Angliei în război a fost singurul mijloc în contra amenințării germane pentru pace și civilizațiune. Aliații sunt pe cale printr'o puternică sforțare să scape un mormânt pentru minciuna primejdioasă că dreptul este forță. Ei nu vor înceta sforțările de cât când vor fi săpat un mormânt larg și adânc și vor fi siguri de neputința de reînviere. D. Lloyd a încheiat declarând că aliații sunt uniți tot atât de tare acum ca și la începutul războiului și n'au nici cea mai mică îndoială de victorie.

Presa germană despre România

»Frankfurter Zeitung« publică un articol în formă de scrisoare pe care pretinde că un bărbat politic român a trimis-o unui prieten al său din Germania.

Scrisoarea-articol declară că s'a produs o profundă schimbare în opinia publică română în favoarea Germaniei. Adaugă însă că nu poate fi încă vorba că România să intre mâine în război împotriva Rusiei. Atitudinea foarte rezervată a lui Brătianu arată că el și-a luat obligațiuni serioase față de puterile înțelegerii, obligațiuni cari îl silesc să aibe o atitudine favorabilă intereselor rusești. Mai trebuie continuată lupta (germanofilă), dar victoria e sigură.

»Frankfurter Zeitung« declară în introducerea

ce face acestei scrisori că e neîntăgăduit că situația din România s'a schimbat în favoarea Germaniei, dar loc pentru speranțe prea mari tot nu este.

Moartea profesorului universitar Iancu Rallet

La Iași a încetat din viață Iancu Rallet, cunoscutul profesor universitar și profesor.

Defunctul moare în vîrstă de 70 ani.

Cu Iancu Rallet dispăre una din figurile cele mai frumoase ale Iașului și unul din cei din urmă junimiști.

La Universitate, la primărie și la Creditul Urban, s'a arborat drapelul negru.

nele Ententei și să nu permită ca vechiul dușman să puie iară piciorul pe pământul dobândit al Macedoniei. Manifestul e semnat: Poporul și armata ta. — Poliția greacă a rupt toate aceste placate și anchetează sever cine sînt autorii lor. După zările din Atena, Ententa continuă să presioneze și să dicteze grele condițiuni guvernului grec. Ententa e decisă să taie ori-ce contact al Greciei de restul lumii și să oprească importul de alimente, înfrîngînd prin foame neutralitatea Greciei.

De pe frontul rusesc, comunicatul lui Höfer anunță că nu s'a produs nimic deosebit. Cel german spune că n'afară de câteva acțiuni victorioase ale unor mici detașamente austro-ungare și germane din armata lui Linsingen nu s'a produs evenimente importante.

— Țarul Rusiei vizitînd frontul de luptă basarabean, a spus că se va pune în fruntea armatei sale pentru a cuceri Cernăuțul.

Din sudul Basarabiei se anunță noi mișcări de trupe rusești. Din Odessa au sosit trupe la Ismail, Wilkov și Neukalija. La Reni și Ismail se fac noi lucrări de fortificații.

MERSUL RĂZBOIULUI

Condițiunile capitulării Muntenegrului

— Nimic nou pe frontul rusesc. — Cum șicanează Ententa Grecia. — Planurile Italiei în Albania. — Importante succese germane pe frontul francez. — Cum vrea Anglia să lovească în viața economică a Germaniei. —

Comandamentul armatei austro-ungare publică condițiunile capitulării armatei muntenegrene, cari condițiuni au fost semnate la 25 Ianuarie, ora 6 seară la Cetinje. Aceste condițiuni sînt:

1) Toate armele de război aflătoare în țară, cu munițiuni, tunuri, mitralieze, bombe, granațe de mână; material de război de ori-ce fel, mijloacele de navigațiune particulare sau ale statului sînt de predat comandai militare austro-ungare.

2) Felul depunerii armelor este: Fiecare muntenegrean care dispune de arme le va depune în următoarele localități: Podgorița, Niksici, Kolasin, Danilograd, Savnik, Andrijevița, Goranska. Guvernul muntenegrean poartă răspunderea ca nimeni să nu să sustragă acestei capitulări. După semnarea acestui protocol, depunerea armelor trebuie să se efectueze în trei zile, iar în regiunile muntoase sărace în căi de comunicație — în 6 zile. Ofițerii muntenegreni pot să-și păstreze săbiile lor. Cu pistoale și revolvere pot fi înarmate numai organele polițienesti, jandarmeria din toate cercurile și sentințele dela graniță. Dar toți aceștia trebuie să fie prevăzuți cu legitimație, altfel e considerat ca dușman și dezarmat.

3) Cum trupele austro-ungare au ocupat aproape întregul teritoriu muntenegrean, ei au libertatea de a continua operațiunile lor până la încheierea păcii, fără a fi împedicate de muntenegreni. Guvernul muntenegrean va acorda ori-ce sprijin posibil trupelor austro-ungare, în ce privește adăpostul, apoi lemne, apă și mijloacele de transport.

4) Guvernul muntenegrean ia asupra-și garanția că atât cât îi stă în putere să facă ca toți bărbații în stare să poarte armele să rămână liniștiți la căminurile lor și să nu facă agitații contra Austro-Ungariei. În caz contrar se va introduce o supraveghere militară.

Toate porturile, locurile de debarcare, căile ferate, pozițiile întărite sînt în mâinile trupelor austro-ungare și pot fi păstrate până la încheierea păcii. Guvernul muntenegrean declară că nu mai există fortificații în țară, și dacă mai sînt ele pot fi ocupate de trupele austro-ungare.

5) Toți prizonierii austriaci, ungari și germani, vor fi eliberați la 25 Ianuarie a. e. și vor fi predați comandai militare austro-ungare la Podgorița. Prizonierii muntenegreni vor fi predați la încheierea păcii. Delegații muntenegreni cer ca aceasta să se facă înainte de încheierea păcii.

Muntenegrenii cari au fost prinși dela încetarea ostilităților (17 Ianuarie, 8.30 dim.) nu mai sînt considerați ca prizonieri de război și vor fi retrimiși în patrie.

6) Administrația în Muntenegru va fi exercitată de autoritățile muntenegrene, iar comanda

militară austro-ungară poate apela la concursul acestor autorități.

7) Numărul vapoarelor aflătoare în lacul Scutari trebuie comunicat comandantului austro-ungar din Cetinje, și guvernul muntenegrean trebuie să le transporte la Virpazar.

8. Guvernul muntenegrean va comunica zilnic dela 25 Ianuarie începînd situația depunerii armelor, comandantului austro-ungar din Cetinje.

9) Delegații muntenegreni vor aduce la cunoștință unde se află guvernul responsabil muntenegrean. Actualmente reședința lui e la Podgorița.

10) Delegații muntenegreni roagă ca tratativele de pace să înceapă cât de curînd, căci aceasta va avea o influență liniștitoare asupra populației.

Încheiat și semnat a fost acest acord de delegații imputerniciți de ambele părți.

Cetinje, 25 Ianuarie 1916.

Delegații austro-ungari: v. Weber, Feldmaresal-locotenent; Schuppich, maior în statul major

Delegații muntenegreni: generalul Becir; maiorul Lompar.

E acesta un document militar foarte interesant și istoria războaielor e ceva unic, ținînd seamă de împrejurările în care a fost încheiat.

Despre situația actuală din Muntenegru și cine sînt miniștrii cari au rămas acolo lucrurile nu s'ălamurite încă. Dar după raportul lui Höfer de la 27 Ianuarie:

domnește liniște deplină în toate părțile Muntenegrului, ca și în regiunile orașului Scutari. Cea mai mare parte a trupelor muntenegrene a fost dezarmată. Populația se arată absolut prevenitoare.

Höfer, maresal loco.

— După »Giornale d'Italia«, principele Mirko este acum regent al Muntenegrului și a e dreptul să încheie convenții cu puterile străine. Cu privire la înaintarea trupelor austro-ungare în Albania — acelaș ziar observă că drumul de la Scutari la Durazzo, duce printr-o regiune mlăștinoasă — și numai pentru trupe mici e practicabil.

— După unele ziare pariziene familia regală muntenegreană afară de Nichita a părăsit Lyon. Regele și miniștrii lui au rămas acolo, așteptînd sosirea președintelui republicii Poincaré și a prim ministrului Briand.

Din Salonic vine știrea că eri dimineață au fost lipit pe toate străzile un manifest adresat regelui Greciei în care între altele se spune că poporul grec în unire cu armata lui în înțelegere frățească au decis să primească toate condiții-

LUPTELE DIN APUS

— Noi succese germane în Franța de nord. — 52 prizonieri francezi. — Începerea marilor operațiuni pe frontul apusan. — Înăsprirea blocadei engleze. —

Parcă pe frontul apusan sîntem în ajunul unei mari bătălii.

O activitate foarte vie se manifestă de ambele părți — asta fiindcă a luat acum sfîrșit o perioadă de ploi care a durat acolo 6 săptămîni.

Germanii au de înregistrat pe frontul francez noi succese importante.

Așa comunicatul german dela 27 Ianuarie anunță următoarele:

În legătură cu o bombardare a pozițiilor noastre din regiunea dunelor, de către artileria de uscat dușmană, monitoare anglo-franceze au deschis un foc fără efect asupra regiunii portului belgian Westende.

De ambele părți ale liniei Viny-Neuville, trupele noastre după explozii de mine, au luat cu asalt pozițiile franceze pe o întindere de 5—600 metri, au prins un ofițer și 52 soldați, au capturat o mitralieză și trei aruncătoare de mine. După contra atacuri infructuoase ale dușmanului, s'au încins lupte vii cu pînă de mână, în zilele din urmă în jurul anseelor cucerite de noi. Orașul Lens a stat în focul viul al dușmanului.

În Argoni au loc vii lupte de artilerie.

Șeful Statului major.

— În Camera comunelor din Londra deputatul Shviley Ben, a propus că în urma numeroaselor produse ce sosesc în țările neutrale învecinate cu Germania, în folosul continuării războiului, cere ca guvernul englez să ia acele măsuri ca blocarea Germaniei să devie serioasă, fără însă ca prin ele să se lovească în necesitățile normale ale statelor neutrale. Importul pe mare al Germaniei trebuie împedat de Ententa prin blocarea tuturor porturilor germane. Așa o blocare să se facă dacă domnește convingerea că ea va prescurta războiul — chiar dacă Anglia va fi acuzată că atentează la drepturile statelor neutrale. Și alți deputați au sprijinit această propunere.

Secretarul de stat dela externe Sir Grey a răspuns că ori-ce blocadă trebuie pusă în armonie cu drepturile neutrilor. Guvernul trebuie să cerceteze acele metode de blocare, cari conviu mai mult neutralilor.

Trebuie însă de spus neutralilor, că Anglia nu poate renunța la drepturile ei de a interveni contra comerțului dușman fără a provoca neplăceri și comerțului statelor neutrale.

RĂZBOIUL CU ITALIA

*Incă 50 prizonieri italieni la Oslavija.
— Ce discută consiliul de miniștri italian.
— Planurile Italiei în Albania.*

De pe frontul italian, raportul lui Höfer dela 27 Ianuarie anunță:

Eri a slăbit acțiunea de luptă în general. La Oslavija prin focul nostru de artilerie am mai făcut 50 prizonieri italieni.

Höfer, mareșal locot.

— Regele Italiei a plecat la front.

— Presa italiană dă o mare importanță consiliului de miniștri italian ținut eri la Roma, la care a fost chemat și ducele de Avarna, fostul ambasador al Italiei la Viena.

— După ziarul «Stampa» guvernul italian a renunțat la prima hotărâre de a evacua Valona, din contra portul acesta albanez va fi apărat cu ultimă rezistență de italieni. Italia nu-și va folosi forțele sale pe alte câmpuri de luptă, dar va ști să-și apere pozițiunea ei în Albania.

Problema albaneză va fi pe larg discutată mai ales când va sosi șeful guvernului francez, Briand la Roma.

— In «Giornale d'Italia» criticul militar Barone, spune că o retragere a italienilor din Albania ar face cea mai rea impresie politică și că o manifestare a neputinței italiene. Trupe noi ar trebui trimise în Albania, dacă nu sintem destul de tari acolo și dacă voim să dăm acolo o bătălie decisivă. După «Gazetta di Venezia» se semnalează mari agitații în Albania de sud contra italienilor.

— Ziarul «Stampa» declară că prin ocuparea orașelor Scutari și Antivari de austriaci, italienii au pierdut însemnate valori acolo. Căci în Antivari aproape tot capitalul investit și puterile de muncă sînt italiene, de asemenea și calea ferată spre Virpazar, depozitele din port, hotelurile principale, monopolul tutunului, vapoarele și agenturile comerciale.

Știrile zilei

Zi de iarnă

Cum am uitat de iernile trecute!
Imi fuge gândul vesel pri minsoare,
Ca un copil prin razele de soare,
Ca printre vietăți necunoscute.

Gingașe, albe! Când te uiți din casă,
Ușorii fulgi îți par că se resfață,
Că șovăesc, de ramuri se acață,
Că 'n voia lor pe țarină se lasă;

Dar iată glasul vântului stârnește
Și-mi năpustește 'n spirit Amintirea!
Zorit 'și 'ncepe hoarda stăpânirea,
Și tot trecutul negru reîntrește!

Uitarea albă își ascunde fața
Și piere printre fluturii zăpezii;
Și mă privesc fățiș, ca huhurezii,
Ingemădate: moartea și vieța!

Serbarea firii albă și curată,
Impărtășită dulce din fotoliu,
O 'mbracă amintirea mea în doliu, —
Și ori zămbitoare-i sugrumată!

V. DEMETRIUS.

Știri personale

Au petrecut în Budapesta d-nii Romul Muntean, paroh în Liget și d. Aurel Colojoară, preot catolic în Laibach.

Deputatul Mihali la București

Ziarele din țară anunță că d. dr. Teodor Mihali președintele clubului parlamentar al naționalităților a sosit la București — unde va sta mai mult timp.

Frumoasa donație a unui notar român

D. Dimitrie Ardelean, notar din Giula Varșand comit. Aradului, a donat 10.000 cor., pentru promovarea predicii în bisericile românești.

Miniștrii austriaci la Budapesta

Azi sosește în capitală prim ministrul austriac, contele Stürgkh, ministrul de comerț Spitzmüller, ministrul de finanțe Leth, pentru a se consfătuși cu miniștrii ungari într-o serie de chestiuni de interes al monarhiei în legătură cu războiul. Camera ungară nu va ține Sămbătă se-dința ca miniștrii ungari să aibă timp disponibil pentru aceste conferințe. Sămbătă, contele Tisza va pleca împreună cu miniștrii austriaci la Viena.

Intelectuali români din Ardeal în captivitate rusească

În localitatea rusească Tzaritzin pe Volga, se află din luna Septembrie 1915, următorii intelectuali români din Ardeal, luați ca prizonieri:

Dr. Octavian Vasu din Făgăraș, dr. Coriolan Balta, dr. Simeon Sbrăcea, dr. Simeon de Balint, Adrian Cioclan, Traian Rațiu, Constantia Farcașiu, Petru Faur, Cornel Vaida.

Chestiunea emblemei croato-ungare

a fost obiectul desbaterilor deputațiunei regnicolare ungare, care a ținut eri prima ei ședință la Budapesta. S'a împărțit deputațiunei nuntul deputațiunei croate, în care se cere ca 'n noua emblema de stat ungară să fie acceptat și emblema croată. După popunerea contelui Tisza, Mercurea viitoare deputațiunea ungară va ține o ședință comună cu deputațiunea croată.

Doliul directorului seminariului din Arad

P. C. Sa păr. protosincol d. Roman R. Ciogogariu, directorul Seminariului din Arad, și-a pierdut sora, văd. Cristina Codrean, născută Ciogogariu, care a încetat din viață la Șielău, în vârstă de 72 de ani.

O afacere senzațională la Craiova

Brigada de siguranță din Craiova, face cercetări asupra unei îndrăznețe escrocherii comisă de un tânăr de bună familie din localitate, ajutat de un artist stagiar al Teatrului Național din localitate și alți dintr'un principal port dunărean, în dauna mai multor comercianți din acel port.

Cercetările se țin în cel mai strict secret pentru ca și ceilalți copărtași la această escrocherie să poată fi arestați.

Principalii autori au fost arestați.

La Viena se interzic balurile

Poliția din Viena a oprit ori-ce baluri și petreceri cu dans în localități publice pentru sezonul Carnavalului din anul acesta.

Reducerea fabricațiunei berei în Germania,

a fost ordonată de guvernul german, în așa fel ca producția să fie micșorată la 60 procente.

Recolta porumbului în România,

după cea mai nouă statistică pe anul 1915, — este de aproape 200 mii vagoane, din care nu s'a vândut nici măcar 10 la sută. Sunt acum mai multe oferte de cumpărare, cari se vor trata de comisia centrală de export din București.

Ministrul Germaniei la prim ministrul român

Ziarul «Dimineața» anunță că d. I. Brătianu prim ministrul român a primit într-o zi o audiență pe von dem Busche, ministrul Germaniei la București.

Acei dintre diplomați cari au văzut pe d. Busche, după audiență — au rămas cu impresiunea, că ministrul Germaniei are instrucțiuni să insiste pe lângă guvernul român pentru a do-bândi asigurări că în viitor, România, are să-și afirme o neutralitate definitivă și lipsită de orice demonstrațiune de ostilitate față de puterile centrale.

Ce a pățit un mare artist român la Paris

Marele tragedian de Max, originar din România, și-a făcut debutul la Comedia Franceză din Paris în piesa clasică «Britanicus» a lui Racine. Debutul a fost grandios, — deși a avut de luptat cu un puternic curent ostil ce se formase contra lui, pentru că e... român.

Căci s'a petrecut la Paris un fapt caracteristic în situația actuală: s'au găsit mulți francezi cari au voit să se răzbune asupra artistului de Max pentru politica... României. Nici mai mult nici mai puțin, de Max era făcut răspunzător de neutralitatea în doi peri. Așa în privința aceasta ziarul parizian «Le Temps» scrie:

«D. de Max și-a făcut o intrare răsunătoare în Comedia franceză. Zvonuri ciudate circulau în jurul acestui debut. Ele tindeau să creze în jurul tragedianului o atmosferă defavorabilă. El îi reproșeau origina, voiau să-l pedepsească pentru decepțiunile pe cari ni le-a pricinuit politică românească.

D. de Max s'a ținut însă bine. De cum a intrat pe scenă — ovațiuni formidabile l'au înmăștit, l'au îmbărbătat. Ar fi fost chiar mai bine să fie mai discrete. Dar publicul voia să dovedească artistului că condamnă campania dusă împotriva lui. D. de Max a ieșit victorios din această încercare. El a creat un Nerone de o mare naturalitate.»

Cine știe

scăria soldatului Bara Iosif dela reg. 37 inf., bat. 3, comp. 9, să binevoiască a înconștiința pe mamă sa, văd. Bara I. Iosif din comuna Hajó up. Felixfördő, comit. Bihar.

O largă amnestie în Germania

Cu ocazia sărbătoririi zilei de naștere a împăratului Wilhelm, — acesta a lansat un decret de amnestie pentru persoanele civile și militare, ca semn de recunoștință față de armata germană care în grele lupte a dobândit atâtea victorie.

Inaugurarea cursurilor superioare feminine din București

Din București se anunță:

Un comitet compus din d-nele Sarmiza Alimăneșteanu, Paulina Asian, Sabina Cantacuzino, Ecaterina E. Ghica, Anna Haret, Maria N. Filipescu și Maria Mavrocordat a lansat acum cât-va timp un apel relativ la înființarea unor cursuri superioare feminine, a căror necesitate se simțea tot mai mult.

Acest apel a fost călduros primit de d-nele din societ. română grăbind astfel realizarea acestor cursuri a căror inaugurare a avut loc Luni după amiază în sala de conferințe a casei școalelor.

Inaugurarea a luat caracterul unei solemnități prin prezența Reginei și Prințesei Elisabeta, însoțite doamnele de onoare Cincu și Irina Procopiu, și d. lt.-colonel Balif, adjut. regal.

D. I. G. Ducea, ministrul cultelor și instrucțiunei publice, a deschis cursurile arătând importanța lor pentru răspândirea culturii generale printre doamnele române. Ca ministru al instrucțiunei, d-sa a ținut să-și exprime mulțumirile față de comitetul care a luat această frumoasă inițiativă, asigurându-l că va urmări și sprijini activitatea acestei instituțiuni care este un prețios auxiliar al străduințelor pe care statul le depune pentru răspândirea culturii.

D. Ministru felicită comitetul pentru râvnă ce a depus reușind să-și asigure protecțiunea M. Sale Regine, sub auspiciile Căruia propășirea instituțiunei est. asigurată.

Termină... d-văle știe mulțumiri Reginei.

care totdeauna a luat sub mlața-I protecțiune ori ce încercare cu scop cultural.

După revințarea d-lui ministru Duca, a vorbit d. Nona Ottescu despre »Muzică și importanța ei«. D-sa a făcut un documentat istoric al muzicii și al rolului ei.

Restauratorul Katona achitat

Curtea cu juri din Budapesta a judecat, dela 17 Ianuarie, procesul intentat cunoscutului proprietar al cafenelei și restaurantului »Klotild«, Katona Géza, (în sălile acestui restaurant se întruneau și fruntașii partidului național român) — acuzat cu alți 15 tovarăși că n' au furnizat armatei militare au făcut încercări de corupțiune. Azi, Curtea a dat sentință. Géza Katona și ceilalți au fost achitați, afară de un acuzat: Mihail Szlavicsek, care a fost osândit la 8 luni și 2000 cor. amendă.

Din Parlamentul ungar

Ședința dela 27 Ianuarie

În ședința de ieri a continuat dezbaterile în jurul exploatarei izvoarelor de gaz. Deputatul Simegi spune că s' a făcut o mare greșală că s' au încredințat aceste avuții naționale în mâni străine. Gazul a fost găsit în Ardeal, și trebuie să rămâie acolo pentru înflorirea industriei naționale.

Deputatul contele M. Eszterházy se miră cum guvernul a renunțat cu atâta ușurință la exploatarea în proprie regiune a izvoarelor de gaz.

Ministrul de finanțe, Teleszky apără proiectul de lege, care e apoi votat de Cameră.

Suspendarea imunității deputatului Șerban

Apoi raportorul comisiei de imunitate, d-nu Darvai, a prezentat Camerei raportul în chestia suspendării imunității deputatului dr. Neculaie Șerban. În expunerea sa, dep. Darvai a atârnat că dep. Șerban în afacerile de aprovizionare cu alimente a poporului a săvârșit fapte cari îl pun în conflict cu codul penal. E vorba de înșelătorii.

Procuratura din Brașov după cercetările făcute între negustorii din Sibiu, a stabilit că d. Șerban s' a obligat față de aceștia că le va procura vagoane pentru importul de cereale. Motivul cel mai principal al acuzării aduse deputatului Șerban e că porumbul importat din România, 87 vagoane, în loc să-l vinză în Ungaria, la acei la cari a promis — l' a trimis în Germania — deși d. Șerban primise anticipație dela mulți dintre românii din Sibiu, etc.

Camera aprobă ca să se suspende imunitatea deputatului Șerban.

La ordinea zilei sint apoi interpelări urgente, dintre care cea mai importantă e a deputatului Karoly, care spune că în mod unilateral au fost socotiți anii de război la evaluarea pensiunelor la diferite categorii sociale. Așa lucrătorii și funcționarii dela căile ferate și poșta au fost uitați.

Contele Tisza declară că și asupra acestor funcționari se va aplica dispoziția de a li se socoti dublu anii de război în evaluarea pensiunii.

Numai 1 C. 50 fl.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele »Cucu« și »Foaia Ilustrată«

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Ultima oră

Prim ministrul Mijuskovics — despre fuga lui Nichita

Geneva, 28 Ianuarie. — Din Lyon se telegrafiază următoarele amănunte interesante din declarațiile senzaționale ale prim-ministrului muntenegrean Mijuskovics, referitor la fuga regelui Nichita:

— Noi voiam să câștigăm timp și de aceea am cerut armistițiul; tot pentru acest scop am cerut începerea tratativelor de pace. În acest fel am voit să dăm regelui și familiei sale posibilitatea de a se refugia. Regele numai cu mare greutate a putut să ocolească trupele austro-ungare, cari se apropiuau grăbite.

— E drept că principele Mirko a rămas acasă cu trei miniștri, dar regele i-a interzis să trateze cu Austro-Ungaria. E o calomnie svonul, că noi am avea convenție secretă cu Austro-Ungaria, căci dacă am fi avut cu ei astfel de convenție, nu ni-ar fi sdrobiu așa, cum au făcut-o.

Cum va apăra Anglia Egiptul

Roma, 28 Ianuarie. — »Giornale d'Italia« primește din partea corespondentului său din Cairo următoarele:

Bararea tuturor drumurilor din spre Libia sint terminate și așteaptă. Din aceste drumuri, cele trei principale sunt: una, mai la nord, e linia de coastă prin Solum, Marint și Alexandria, cealaltă prin oaza Tajun ajunge la sud de Cairo; a treia prin oazele Kargeh și Faratreh ajunge în calea primei cataracte a Nilului, unde trupele din geniu engleze au făcut zăgazurile cari fac să rodească Egiptul.

La Suez, continuă să sosească marea trupe teritoriale engleze și trupe coloniale. De curând au sosit și detașamente de buci. Aceste trupe sunt instalate dealungul Canalului, în Cairo și în Alexandria. Detașamente mai mult sau mai puțin însemnate ocupă centrele succesive.

Bine echipați și sub ocrotirea artileriei de coastă și a tunurilor de pe vase, acești soldați nu așteaptă decât întâlnirea dușmanului.

Ciocierea principală e așteptată prin luna Ianuarie sau Februarie.

Statele Unite și războiul european

— In ce fel a intervenit Statele Unite în actuala conflagrație... — O neutralitate specială. — Câteva cifre dintr'o statistică. —

Sunt cunoscute cele câteva schimburi de »note diplomatice« intervenite între guvernul Statelor Unite și guvernele Austro-Germane, sunt cunoscute crizele ministeriale ce au urmat din cauza aceastea la Washington, — ministrul de externe american d. Bryan a demisionat încă de pe atunci, — și sunt cunoscute mai ales incidentele serioase, pricinuite de scufundarea »Lusitaniei«, »Pacificalui« și a altor vase comerciale, dovedite a fi fost purtătoare de munițiuni și de materiale de război.

În aparență cam aci s' ar reduce amestecul Americii în războiul european, — dacă am așeza într'o coloană aparte infructuoasele, și de cele mai multe ori neoficiiale, mediațiuni de pace.

În realitate însă roșul Statelor Unite în con-

flagrația de astăzi este altul. Și conflictele diplomatice, și oarecari violente campanii de presă, și o anumită dispoziție a »opiniei publice« nu sunt decât simptomele adevăratei stări de fapt. Această stare de fapt reese din modul efectiv cum Statele Unite au înțeles să apese în câmpăna norocului războiului, sub cuvântul motivat că doarește a pune capăt cu o oră mai înainte măcelului ce a cuprins, toate hotarele bătrânului continent.

Iată, între altele, câteva cifre publicate în raportul oficial al Statelor Unite despre comerțul său în anul încheiat 1915.

Din acest raport aflăm că Statele Unite a exportat în Germania grâu și făină, în decursul anului 1915, în valoare de 2 milioane de dolari. Cu un an înainte, în 1914, exportase însă grâu și făină în valoare de 10 milioane de dolari! Iată deci o diferență în minus de 8 milioane de dolari. În același timp însă, Statele Unite exporta în 1915 grâu și făină, în Anglia și Franța cu 61 și 48 milioane de dolari mai mult decât în 1914. Deci, un plus în valoare totală de peste o sută de milioane de dolari, — reprezentând grâu și făină destinată aprovizionării dușmanilor Germaniei.

Aceleași cifre elocvente sunt înregistrate și la exportul automobilelor, cailor, aramei, cărnurilor, bumbacului, etc. Interesantă este de pildă rubrica exportului de cai. În 1914 Germania n' a cumpărat în Statele Unite nici un cal. Franța de asemeni; iar Anglia importase puțin de tot, în valoare de 0,2 milioane de dolari. În 1915 Germania rămâne în aceeași situație, — dar Franța cumpără în Statele Unite cai pentru 25 milioane de dolari, iar Anglia pentru 15,7 mil.

Aceste diferențe în plus pentru Anglia și Franța s' ar putea motiva prin faptul că Germania era blocată și America ne mai putând avea relații comerciale cu piețele Germaniei, s' a adresat altor cumpărători.

Dar acolo unde cifrele vorbesc mai elocvente asupra amestecului Statelor Unite în războiul european, este la rubrica »materialelor de război«.

Așa de pildă Statele Unite a exportat în anul 1915 materii explozibile în valoare de 21 milioane de dolari. Cu un an înainte nu exportase decât de 5 milioane dolari. Diferența este izbitoră.

În ceea-ce privește apoi munițiunile, armamentul, și diferite alte furnituri militare, statistica spune lucruri foarte interesante, și desigur nebanuite.

Aflăm astfel că numai Rusia a comandat, acum în urmă, dela Remington din America, muniții și arme în valoare de peste un miliard.

În total cele 20 de fabrici mari din Statele Unite, — în frunte cu Remington Arms, Westinghouse, Bethlehem Steel, American Car, etc., au exportat în Europa materiale de război în valoare totală de 6 miliarde!! Din aceste materiale de război n' a trecut nici un tun în Germania și foarte puțin în statele neutre.

Iată deci în ce constă intervenția Statelor Unite în războiul european, și iată în ce constă intervenția pacifistă a marelui republice americane. Se știe că în această privință fostul ministru de externe Bryan era de părere ca Statele Unite să nu mai exporteze nici o schije de obuz în Europa, pentru a nu se mai prelungi războiul.

În al doilea rând iată și pricina relațiilor încordate dintre Statele Unite și Austro-Germani. Aceștia din urmă nu pot să vadă cu ochi buni aprovizionarea în așa de largă măsură pe care Statele Unite o pune la îndemâna unui grup de beligeranți.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilkăuța 36.